

Ljubljana, 18. 2. 2025

Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Dr. Vida Čadonič Špelič, predsednica

ZADEVA: Zahteva za sklic nujne seje Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Na podlagi drugega odstavka 48. člena Poslovnika državnega zbora Poslanska skupina Nova Slovenija – krščanski demokrati zahteva sklic nujne seje Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano z naslednjo točko dnevnega reda:

»Pojav bolezni modrikastega jezika (BTV) in pobuda za financiranje cepljenja«

Obrazložitev:

Bolezen modrikastega jezika (BTV) je bolezen živali, za katero so dovzetni domači in divji prežvekovalci. Konji in prašiči niso dovzetni. Čeprav bolezen najbolj prizadene ovce, je govedo glavni rezervoar virusa med sesalci in je zelo pomembno za epidemiologijo bolezni.

Bolezen se po Evropi hitro širi. Slovenski nacionalni referenčni laboratorij (NRL) za bolezen modrikastega jezika **je 31. januarja potrdil bolezen BTV** pri govedu na območju Zreč. V prvem tednu v februarju je NRL poleg protiteles proti BTV virus potrdil še pri dveh živalih z območja Slovenj Gradca. V vseh treh primerih je tudi ugotovil, da gre znova za sev 4 (BTV 4), s katerim se je Slovenija spopadla že pred približno osmimi leti ob zadnjem izbruhu BTV.

Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) ne ob sumu ne ob potrditvi virusa ni sklicala **DSNB** (državnega središča za nadzor bolezni), da bi odredilo potrebne ukrepe na kmetiji. Uprava je vzorce krvi poslala tudi v evropski referenčni laboratorij, od koder je dobila uradne rezultate **11. februarja letos**. Zaradi potrditve BTV je Slovenija izgubila status države, proste te bolezni. V vmesnem času, ko se je čakalo na rezultate evropskega referenčnega laboratorija, uprava ni poročala o sprejemu preventivnih ukrepov na posestvih s pozitivnimi živalmi. Poraja se tudi vprašanje zakaj niso zadostovali rezultati NRL.

Glede na to, da gre za bolezen kategorije C, za katero veljajo neobvezni programi izkoreninjenja, da je BTV vektorska bolezen, ki je razširjena v večini držav članic in da za vse serotipe ni na voljo primernih cepiv, **UVHVVR ne bo pristopila k programu izkoreninjenja BTV z namenom ponovne pridobitve statusa države, proste okužbe z BTV.**

6. 2. 2025 je generalna direktorica Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) Vida Znoj dejala, da bolezen ni smrtna, povzroča pa gospodarsko škodo, predvsem zaradi omejitev premikov živali in s tem povezanih ukrepov, vpliva pa tudi na proizvodnjo mleka in povzroča motnje v reprodukciji. Za določene seve pa je na voljo učinkovito cepivo, je še dodala. Na isti tiskovni konferenci je zagotovila, da so vzorce krvi že poslali v evropski referenčni laboratorij, kar so v resnici storili šele naslednji dan. Direktorica je s tem zavajala javnosti in si kupovala čas za neukrepanje.

Veterinarka Barbara Beci, ki je zaposlena na veterinarski fakulteti v belgijskem Gentu, ne potrjuje zgornjih izjav direktorice uprave. V Belgiji so namreč že leta 2023 celotno državo razglasili za BTV pozitivno. Smrtnost med govedom pa je bila tolikšna, da so rejci na odvoz kadavrov čakali skoraj cel teden. Pri ovcah so beležili do 50-odstotno smrtnost, pri kravah pa do 10-odstotno.

Zanemarljiva pa ni niti gospodarska škoda. Proizvodnja mleka se je v Belgiji zmanjšala kar za 20 do 30 odstotkov. Pogosti pa so tudi abortusi oziroma šibka in slepa teleta.

V Sloveniji na okrog 25.500 kmetijskih gospodarstvih redimo nekaj manj kot **454.000 glav goveda**. Zmanjšuje se tako število govedorejskih kmetij kot tudi samo število govedi. Na manjše skupno število goveda najbolj vplivata upada števila plemenskih telic, starih do dve leti, in krav. Število prvih se je leta 2024 zmanjšalo za več kot 1700 živali oziroma 3,5 odstotka, število drugih pa za okoli 1800 živali oz. 1,1 odstotka. Skupno so na približno 18.300 kmetijskih gospodarstvih redili približno 152.800 krav. Od leta 2014 se je število teh živali zmanjšalo za skoraj 15.600 oz. za več kot devet odstotkov. Njihovo rejo so opustili na skoraj 7300 kmetijskih gospodarstvih oz. na več kot 28 odstotkov izmed tistih, na katerih so krave redili v letu 2014. Pojav BTV zna trend še hitreje obrniti navzdol.

Belgija je za leto 2025 predpisala obvezno cepljenje proti BTV. Rejci ovac in govedi morajo vse živali cepiti najkasneje do 1. junija. Vlada bo rejcem pomagala plačati cepljenje v višini 40 milijonov evrov. Na Nizozemskem pa se za prostovoljno cepljenje odloči kar do 80 odstotkov rejcev.

Zaradi dobrobiti živali in preprečitve velike gospodarske škode bi bilo potrebno, da država zagotovi brezplačno preventivno cepljenje proti BTV. Letni strošek cepljenja je leta 2021 (zadnje leto, ko je bilo cepljenje za rejce brezplačno) znašal 4,3 milijona evrov. Potrebno je še opozoriti, da je zaradi širjenja bolezni cepivo izredno težko dobiti.

Komisiji za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predlagamo, da po končani razpravi sprejme naslednji sklep:

»Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predlaga Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da zagotovi rejcem brezplačno cepljenje proti BTV.«

Predlagamo, da k predlagani točki dnevnega reda povabite:

- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Matejo Čalušič, ministrico
- UVHVVR, Vido Znoj, generalno direktorico
- predstavnike Veterinarske zbornice Slovenije

V imenu predlagatelja bo zahtevo za sklic nujne seje Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predstavila poslanka dr. Vida Čadonič Špelič.

Janez Cigler Kralj, vodja PS NSi

Viri:

- *Belgijski rejci so na odvoz živalskih trupel čakali tudi po več dni.* Tatjana Pihlar. Dostopno prek: <https://www.dnevnik.si/objektiv/belgijski-rejci-so-na-odvoz-zivalskih-trupel-cakali-tudi-po-vec-dni-2716762/>
- *Rejcem svetujejo, naj cepijo ovce in govedo, cepiva pa ni.* Tatjana Pihlar. Dostopno prek: <https://www.dnevnik.si/novice/slovenija/uprava-za-varno-hrano-rejcem-svetuje-naj-cepijo-ovce-in-govedo-cepiva-pa-ni-2717083/>
- *V Sloveniji že četrto leto zapored manj vzrejene govedi, napovedi so slabe.* Jana Petkovšek Štakul. Dostopno prek: https://agrobiznis.finance.si/novice/v-sloveniji-ze-cetrto-leto-zapored-manj-vzrejene-govedi-napovedi-so-slabe/a/9031568?_gl=1*r8oj9m*_gcl_au*MTYxMjAzOTE0MS4xNzMzMdY3NjIz
- *Situacija glede bolezni modrikastega jezika v Sloveniji.* UVHVVR. Dostopno prek: <https://www.gov.si/novice/2025-02-06-situacija-glede-bolezni-modrikastega-jezika-v-sloveniji/>